

Euskal Herria: historia ala mito?

SARRERA HITZALDIA. Pedro Pablo Arrindak 'Euskal historia: ikerketaren emaitza ala mitoaren ondorioa?' berbaldian historiaren mitifikazioaren adibideak eman zituen.

Ainara Gorostitzu | DURANGO

Euskal Herriaren historia: ikerketaren emaitza ala mitoaren ondorioa? Eta Alemaniaren historia? Eta Frantziarena? Mitoaren ondorio al da? Bada bai. «Denek manipulatu egin dute euren historia. Zertarako?» Ibaizabal institutuko Historiako irakasleak, Pedro Pablo Arrindak, eman zion erantzuna galderari: «Politikan edo gizartean haustura gertatzen denean, manipulatu egiten da historia», azaldu zuen, Durangoko Azokako sarrera-hitzaldi «labur eta didaktikoan».

XVIII. eta XIX. mendeetara egin zuen bisita irakasleak; tartean Frantziara egin zuen txangoa, Ingalaterra bisitatu eta Alemaniara iritsi aurretik. Frantziako Iraultza izan zuen hizpide, «haustura politikoa eta soziala» gertatu zeneko garaia. Erregimen zaharretik liberalera igaroko da Frantzia, «botere hartze hau, ordea, historikoki justifikatu behar da; horrela, prozesu historiko baten emaitza moduan azaltzen da eta hori lortzeko historia manipulatu egin behar da», adierazi zien irakasleak.

Espainia eta Euskal Herria ere, besteen bidetik

Gizarte eta politikako hausturak estaltzeaz gain, historia manipulatzeak badu beste helburu bat: «Herri bakoitzak bere berezitasunak ditu, eta ezaugarri hauek historian ikusten dira; horregatik, historia manipulatu egiten da, subjektu historiko bat sortzeko. Horrela posible izango da subjektu politiko bat sortzea; naziotasunaz ari naiz, noski», azaldu zuen Arrandiak; «historiaren manipulazioa naziotasunarekin oso lotua dago», jarraitu zuen.

Alemaniarrek ere egin zuten beren saiorik. Eta espainiarrak ez ziren gutxiago izan. Hauek ere mitifikatu zuten beren historia XVIII. mendean. «Eta zein da helburua? Bada, homogeneizazio kulturala». Horretarako hiru erakunde sortu ziren Espainian, hizkuntzaz, historiak eta arteaz arduratuko zirenak. Baina garai horietan, ez zegoen Espainian nazio kontzeptua guztiz eraikia, «nazio kontzeptua liberalismoarekin erlazionatzen baitzuten». Irakasleak jakinarazi zuenez, Nazional Katolizismoa deituriko mugimendua izan zen Espainian nazio ikuspegia hedatu zuena, «orduan historia mitifikatu zuten».

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS

Juan Jose Ibarretxek eta bere emazteak Aldekoa-Otalorarekin bisitatu zuten azoka.

ESANAK

PEDRO PABLO ARRINDIA

(Irakaslea)

«Denek manipulatu egin dute historia, politikan eta gizartean gertatzen diren hausturak estaltzeko»

«Alemaniak historia mitifikatu zuen, baina badu subjektu politikoa izateko eskubidea; Euskal Herriak ez»

Frantsesek, espainiarrek, alemaniarrek historia mitifikatu egin zuten, beren hausturak estaltzeko. Eta zer egin zuen Euskal Herriak? Txangoa amaitu eta etxeratzean, irakasleak azaldu zuen Euskal Herriak ere saio berberak egin zituela.

Ikasgaiaren amaieran Jon Juaristiren jarrerak sortzen dion zalantza azaldu zuen: «Hark dio Euskal Herriak bere historia mitifikatu egin duela, eta horregatik ez duela eskubiderik subjektu historikorik (eta politikorik) edukitzeko. Alemaniak historia mitifikatu zuen, baina badu subjektu historiko-politikoa izateko eskubidea, ez ordea Euskal Herriak. Nahiz eta hizkuntza eta kulturaz gain badituen ezaugarri historikoak subjektu politikotzat hartzeko». «Alemaniak, Frantziak edo Espainiak badute eskubiderik eta guk, zer?» galdetu zuen.

IBARRETXEREN SARRERA

«Munduari begira, Euskadi ikusteko»

Anekdotetarako tartea ere eduki zuen azokaren lehen jardunaldiak, eta horietako batek Juan Jose Ibarretxe lehendakaria izan zuen protagonista. Hain zuzen, lehen aldiz Durangoko karpapeak lehendakariaren esku utzi zuen azoka ofizialki zabaltzearen ohorea. Herritar gisa, azoka sarritan bisitatu izan duela aipatu zuen Ibarretxek, baina lehendakari izendatu zutenetik, atzokoa zuen lehen agerraldia bertan. «Gerediaga elkartekoei eskerrak eman behar dizkiet, beraz, aukera honengatik, eskertu ere orain arte egindako guztia. Izan ere, herri honen subjektu politikoa eraikitze aldera lan handia egin dute».

«Azokaren helburua euskal kulturaren ekoizpenari merkatu bat bilatzea izan da, bada eta izango da etorkizunean; hil ala biziko kontua dugu hori euskaldunok. Izan ere, herri bat garatzeko ezinbestekoa da bere kultura hedatzea», jarraitu zuen lehendakariak. Ildo horretan, bere buruari maiz lelo bera errepikatzen diola azaldu zuen: «Munduari begira, Euskadi ikusteko». «Posible da kultura unibertsala geureganatzea, eta, aldi berean, geure kultura mundura zabaltzea. Kulturalki ez ezik, politikoki ere horren aldekoa naiz».

Azken hitzak Gerediaga elkarteari zuzendu zizkion Juan Jose Ibarretxek, «arrakasta guztien atzean beti egoten baitira pertsonak». «Gauzak ondo egin dituzte, eta, horregatik, euskal gizartearen izenean eskerrak ematea dagokit neuri».

GAURKO EGITARAUA

Legez kanpoko kopiei buruzko mahai-ingurua eta Asisko Urmenetaren hitzaldia

Gaur, profesionalen egunean, *Legez kanpoko kopiak eta euskal musika* gaiaren inguruko mahai-ingurua hartuko du karpak, 12:30ean; soilik gonbidapena dutenek izango dute sartzeko aukera ordu horretan, eta hizlariak Anjel Valdes, Gontzal Mendibil eta Jose Maria Larramendi izango dira, Joseba Martin moderatzaile dutela. 18:30eko hitzaldia, aldiz, nahi duenarentzat izango da zabalik. *Euskal Herriko historiari buruzko lezio bat* eskainiko du ordu horretan Asisko Urmeneta ilustratzaileak. Azkenik, 20:30ean eta karpatik kanpo, San Agustin kultur gunean, Argizaiola saria emango diote Labayru Ikastegiari.

LIBURU SINATZEAK

Hasi dira jadanik idazleak liburuak sinatzen

Hainbat idazle ezagun zegoen atzo Durangon liburuak sinatzen: Pablo Sastre eta Josu Landa Susako erakusmahaiak; Giacommo Giacopucci eta Rui Pereira, Durangoko Azoka oso maitea duten bi idazle, Txalapartakoan; Fernando Morillo gaztea Ibaizabalakoan... Eta, beti bezala, idazle ezagunak erakusmahaietako lanetan ere: Xabier Mendiguren Elizegi, Inazio Mujika Iraola, Jon Arano, Txiliku, Pello Zabala...

ARAZO TEKNIKOAK

Argindarraren etenaldiak eta itoginak izan ziren karpak

Hainbat itogin txiki izan zuten atzo azokako karpak, eta argindarraren etenaldi laburrak ere izan ziren egunean zehar. Aurtengoa azken urtea duela gogorarazi nahi izan zuen karpak, itxuraz. Baina ez ziren kontu horiek barruko giro onarentzat oztipo izan.

